

Nowe zasady importu towarów do Wielkiej Brytanii

data aktualizacji: 2023.10.19

Brexit wywołał trzęsienie ziemi również w zakresie transportu towarów na linii UK-UE. Przepisy przejściowe wprowadzone na samym początku były pełne nieścisłości i luk. Po długim okresie oczekiwania Rząd Brytyjski opublikował Border Target Operating Model, który zapowiada mniej biurokracji i lepszą kontrolę transportu.

Dokument Border Target Operating Model (w skrócie TOM), opublikowany 12 września 2023 roku, opisuje nowe zasady importu towarów do Wielkiej Brytanii. Kiedy zmiany wejdą w życie? Będą one wprowadzane stopniowo przez cały 2024 rok.

Jak tłumaczy Mateusz Pernak, prawnik w TC Kancelarii Prawnej, w przyjętym modelu zastosowano nowe podejście do kontroli bezpieczeństwa procesu importu towarów oraz do kontroli sanitarnych i fitosanitarnych. Wspomniane kontrole dotyczą wwozu żywych zwierząt, zarodków produktów pochodzenia zwierzęcego, roślin i produktów roślinnych.

Regulacje zostały oparte na nowym, uproszczonym brytyjskim systemie informatycznym Single Trade Window oraz na kategoriach ryzyka przypisanych konkretnym produktom. Kluczowe zmiany obejmują również: zmniejszenie wymagań dotyczących informacji na temat importowanych towarów do 20 z dotychczasowych 37 obszarów; ułatwienie składania danych bezpieczeństwa i ochrony z użyciem brytyjskiego systemu informatycznego Single Trade Window, który umożliwi przekazywanie wszystkich dokumentów przewozowych za pośrednictwem jednej platformy; usprawnienie

użytkowania danych bezpieczeństwa i ochrony przez Rząd Brytyjski, by zapobiec ich powielaniu; usunięcie wymogów bezpieczeństwa i ochrony dla poszczególnych kategorii, takich jak niektóre towary eksportowane z wolnych portów opuszczające Wielką Brytanię, tranzyt zewnętrzny do Wielkiej Brytanii oraz transport ryb z Wielkiej Brytanii wyładowanych w portach poza Wielką Brytanią.

Kontrole w nowej formule

Kontrole sanitarne i fitosanitarne w ramach nowego modelu zakładają trzy kluczowe filary. Pierwszym jest nowe, globalne podejście oparte na ryzyku. W jego ramach żywe zwierzęta, materiał biologiczny, produkty pochodzenia zwierzęcego, produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego, rośliny i produkty roślinne zostaną sklasyfikowane jako wysokiego, średniego lub niskiego ryzyka. Kontrole będą odpowiednio ważone w stosunku do ryzyka stwarzanego zarówno przez towar, jak i kraj jego pochodzenia.

Kolejnym są uproszczone i zdigitalizowane świadectwa zdrowia, co w założeniu ma zwiększyć automatyzację wykorzystania informacji i danych. Ostatni filar bazuje na ułatwieniach dla rzetelnych importerów, którzy dostarczą dowody na spełnienie wymogów i standardów regulacyjnych. By upowszechnić tę praktykę, powstał pilotażowy program Trusted Trader, w ramach którego autoryzowani importerzy roślin, produktów roślinnych i niektórych produktów zwierzęcych mogą kwalifikować się do ułatwień usprawniających import. Firmy posiadające ten status nie będą musiały kilkakrotnie przekazywać dokumentacji różnym organom administracyjnym, co zdecydowanie zmniejszy ich obciążenia w tym zakresie.

Podział towarów zgodnie z kategoriami ryzyka

Towary niskiego ryzyka nie muszą posiadać certyfikatu zdrowia i podlegają minimalnym kontrolom granicznym. Za należące do tej kategorii uznano produkty przetworzone pochodzenia zwierzęcego i odzwierzęcego oraz niektóre produkty rybne.

Towary średniego ryzyka to większość produktów nieprzetworzonych, w tym surowe mięso, nabiał, produkty pochodzenia zwierzęcego i odzwierzęce wykorzystywane w paszach. Ich przewóz każdorazowo wymaga pre-notyfikacji w systemie celnym i kontroli dokumentów na granicy, w tym świadectwa zdrowia, ale kontrole fizyczne mają być wyrównane. Obecnie większość produktów eksportowanych przez Polskę do Wielkiej Brytanii znajduje się właśnie w tej grupie.

Towary wysokiego ryzyka będą podlegać najbardziej restrykcyjnym. W ich poczet zalicza się zwierzęta żywe oraz produkty pochodzące z państw lub regionów stwarzających zagrożenie chorobowe bądź inne naruszające bezpieczeństwo biologiczne. W tym wypadku przewoźnicy muszą liczyć się z pełnym zakresem kontroli: dokumentów, fizycznego stanu przewożonych zwierząt, włącznie z koniecznością pre-notyfikacji celnej i okazaniem eksportowego certyfikatu zdrowia.

- Nowe kategorie zostaną wprowadzone także wobec przewozu roślin, które do tej pory podlegały kontroli niezależnie od ich typu. Po zmianie będzie ona konieczna wyłącznie w przypadku przewozu roślin z grupy najwyższego ryzyka, czyli stanowiących zagrożenie biologiczne. To rozwiązanie powinno zmniejszyć skalę ogółu kontroli do kilku procent - dodaje Mateusz Pernak z TC Kancelarii Prawnej.

TOM a Irlandia i Irlandia Północna

Nowe przepisy o kontrolach granicznych nie będą dotyczyć tranzytu towarów do Irlandii Północnej przez Wielką Brytanię, jak również przewozu towarów nieobjętych kontrolą celną z tego kraju na

teren UK. W tym zakresie obowiązujące pozostają przepisy określone w dokumencie Windsor Framework. Przepisom Border Target Operating Model podlegać będzie natomiast import towarów z Irlandii bezpośrednio do Wielkiej Brytanii.

Opisane w Border Target Operating Model zmiany nie wchodzi w życie od razu po opublikowaniu dokumentu. Będą one wprowadzane stopniowo przez cały 2024 rok. 31 stycznia 2024 czeka nas wprowadzenie świadectw zdrowia przy przywozie z UE produktów zwierzęcych, roślin i produktów roślinnych średniego ryzyka oraz żywności i pasz nie pochodzących od zwierząt wysokiego ryzyka (zniesienie wymogów wstępnego powiadamiania dla roślin i produktów roślinnych niskiego ryzyka z UE).

Na 30 kwietnia 2024 zaplanowano wprowadzenie opartych na dokumentacji i ryzyku identyfikacyjnych oraz fizycznych kontroli produktów zwierzęcych, roślin, produktów roślinnych średniego ryzyka oraz żywności i pasz nie pochodzących od zwierząt wysokiego ryzyka z UE. Istniejące kontrole roślin i produktów roślinnych wysokiego ryzyka z UE zostaną przeniesione z miejsca przeznaczenia do punktów kontroli granicznej. To początek upraszczania zasad importu z krajów spoza Unii Europejskiej, obejmujący zniesienie świadectw zdrowia i rutynowych kontroli produktów zwierzęcych, roślin i produktów roślinnych niskiego ryzyka z krajów spoza UE, a także zmniejszenie poziomu kontroli fizycznych i identyfikacyjnych produktów zwierzęcych średniego ryzyka z krajów spoza UE.

31 października 2024 - wymóg składania deklaracji bezpieczeństwa i ochrony w przypadku przywozu do Wielkiej Brytanii z UE lub z innych terytoriów, na których obowiązuje zwolnienie. Wraz z nim wprowadzony zostanie ograniczony zbiór danych dla importu, a korzystanie z brytyjskiego Single Trade Window usunie w miarę możliwości powielanie różnych danych - takich jak wstępnie złożone deklaracje celne.

- Od momentu wyjścia Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej, zawłość przepisów i potrzeba szerokiej świadomości na temat wymogów i regulacji skutecznie odstraszała przedsiębiorców od operowania na terenie Wielkiej Brytanii - komentuje ekspert TC Kancelarii Prawnej, Mateusz Pernak.

- Zmiany mają ustabilizować tę sytuację i ułatwić działanie na terenie Zjednoczonego Królestwa firmom transportowym, które już na nim operują oraz zachęcić nowe do podejmowania współpracy z brytyjskimi firmami.

Fot. TC Kancelaria Prawna

Źródło: <http://www.swiatopon.info/drukujpdf/arttykul/76917>